

eip-agri
AGRICULTURE & INNOVATION

Voda & zemědělství: adaptační strategie na úrovni farmy

Jaké adaptační strategie (strategie přizpůsobení se změně klimatu) již existují nebo mohou být vypracovány za účelem vypořádání se s nedostatkem vody?

V Odborné pracovní skupině EIP-AGRI pro vodu a zemědělství se spojilo 19 expertů a shromáždilo a klasifikovalo tyto strategie do tří hlavních kategorií:

- ▶ postupy hospodaření v zemědělství pro zvýšení dostupnosti vody pro plodiny a hospodářská zvířata,
- ▶ účinné využívání vody (včetně účinnosti zavlažování)
- ▶ odolnost farmy při nedostatku vody

Zdůraznili také, že mnoho dalších faktorů, než jen voda ovlivňuje produktivitu komerčních farem – zavlažovaných deštěm i uměle zavlažovaných a je nutné s tímto počítat a řešit to. Na základě svých praktických zkušeností tito experti navrhuji 5 druhů opatření:

- ▶ Hospodařte s půdou a zbytky s cílem zlepšit dostupnost vody: zvýšení půdní organické hmoty, šetrné zemědělství, mulčování půdy, řízený provoz, případně sporadické podryvání půdy
- ▶ Zvolte si vylepšené, dobře adaptované kultivary a zavádějte nové plodiny odolné vůči suchu
- ▶ Využívejte nástroje, jako jsou systémy pro podporu rozhodování pro zlepšování způsobů pěstování plodin/hospodaření na farmě
- ▶ Využívejte nástroje pro zlepšování plánování závlah: senzory u rostlin; on-line služby pro plánování závlah; mikrozávlahy počítající s deficitem vody; kapkové závlahy
- ▶ Řiďte kvalitu a salinitu vody

Pro usnadnění přijetí osvědčených postupů:

- ▶ Musí být jasně identifikovány ekonomické a/nebo environmentální přínosy z krátkodobého i dlouhodobého hlediska
- ▶ Musí se identifikovat a řešit jakékoli technické a provozní problémy prostřednictvím výměny znalostí mezi všemi zainteresovanými jako jsou zemědělci, výrobci strojů, poradci, spotřebitelé a další
- ▶ Postupy by měly být předváděny v reálných podmínkách farem
- ▶ Při prosazování komplexních metod musí být k dispozici přehledné příručky pro uživatele

„Nedostatek vody a změna klimatu jsou vážnými výzvami pro zemědělství na celém světě. Je třeba přijmout širokou škálu multidisciplinárních strategií, od chovu zvířat přes hospodaření s půdou a rostlinnou výrobu, k zajištění udržitelnosti výnosů a kvality produkce v EU.“

- Brunella MORANDI (Itálie), expertka Odborné pracovní skupiny EIP-AGRI pro vodu a zemědělství -

Voda & zemědělství: adaptační strategie na úrovni farmy

Podněty pro operační skupiny

- ▶ Přizpůsobte šetrné zemědělství místním podmínkám s důrazem na trvalé porosty a vhodné postupy obdělávání půdy
- ▶ Zdokonalte osevní postup a diverzifikaci plodin, včetně aromatických a léčivých rostlin
- ▶ Používejte jařiny odolné vůči nízkým teplotám při časném setí
- ▶ Stanovte místní měřítka a využívejte je ke srovnání závlah a výnosnosti plodin
- ▶ Používejte půdní/rostlinné senzory pro doplňkové závlahy a/nebo mikrozávlahy počítající s deficitem vody a optimalizujte závlahy pomocí bilance vody
- ▶ Využívejte cílených či kapkových závlah za pomoci dálkového průzkumu
- ▶ Vytvořte inovativní řešení pro využívání alternativních vodních zdrojů, případně vodu horší kvality

Potřeby výzkumu vyplývající z praxe

- ▶ Provádějte výzkum přímo na farmě s cílem posoudit strategie z hlediska ochrany vody a z agronomických, ekonomických a environmentálních hledisek
- ▶ Zaměřte se na dlouhodobé studie, abyste ukázali přínosy strategií, jejichž cílem je zvýšení obsahu organické hmoty v půdě: šetrné zemědělství, mulčování, krycí plodiny, zelené hnojení, osevní postup
- ▶ Kalibrujte a posuzujte systémy pro podporu rozhodování z hlediska místních podmínek; zajistěte, aby jejich využívání bylo jednodušší; a zdůrazněte prokazatelné přínosy plynoucí z jejich využívání
- ▶ Vytvořte nákladově efektivní, snadno použitelné rostlinné senzory pro monitorování skutečného množství vody u různých druhů plodin
- ▶ Posuďte specifické systémy přesného závlahového hospodaření v místních podmínkách, vypracujte postupy a jasná pravidla pro přijímání rozhodnutí. Ověřte a doladte mikrozávlahy počítající s deficitem vody protokoly a zavlažovací přístupy pro širší rozsah různých zemědělských systémů
- ▶ Vybudujte na farmě ekonomicky životaschopnou recyklaci vody
- ▶ Vyhodnoťte vertikální uzavřené hydroponické systémy, které používají vodu a půdu

Více podnětů pro operační skupiny a potřeby výzkumu najdete ve zprávě Odborné pracovní skupiny

Další doporučení

Strategie uplatňované na farmě musí být kombinovány s úsilím realizovaným ve větším měřítku, než je farma, aby byly globálně efektivní při ochraně vody a jejím účinném využívání.

Více informací

Webové stránky Odborné pracovní skupiny	Podněty pro inspiraci <ul style="list-style-type: none">• Zachování organické hmoty v půdě a ochrana vodních zdrojů• "Mission possible" pro zachování mokřad ve Španělsku• Nakládání s nedostatkem vody
Závěrečná zpráva	
Brožura	

**Kontakt: EIP-AGRI Service Point - - Avenue de la Toison d'Or 72 - 1060 Brussels - BELGIUM
Tel +32 2 543 73 48 - servicepoint@eip-agri.eu - www.eip-agri.eu**

Zapojte se do sítě EIP-AGRI!

Registrujte se na webové stránce EIP-AGRI, kde najdete kolegy, projekty, myšlenky a zdroje, jejichž cílem je společně působit jako katalyzátor inovací v zemědělství, lesnictví a zahradnictví.